

Correctievoorschrift VWO

Vorbereidend
Wetenschappelijk
Onderwijs

Herodotus ①

19 | 90

Tijdvak 1

Inhoud

- 1 Algemene regels
- 2 Scoringsvoorschrift
 - 2.1 Scoringsregels algemeen
 - 2.2 Scoringsregels voor de vragen
 - 2.3 Scoringsregel voor de vertaling
 - 2.4 Antwoordmodel voor de vragen
 - 2.5 Antwoordmodel voor de vertaling

1 Algemene regels

In het Eindexamenbesluit dagscholen VWO/HAVO/MAVO zijn twee artikelen opgenomen die betrekking hebben op de scoring van het schriftelijk werk, namelijk artikel 27 en artikel 28. Deze artikelen moeten als volgt worden geïnterpreteerd:

1 De examinerator en de gecommiteerde zijn verplicht het scoringsvoorschrift voor de scoring van het schriftelijk werk toe te passen.

2 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het schriftelijk werk vast. Komen ze daarbij na mondeling overleg op basis van het scoringsvoorschrift niet tot overeenstemming, dan wordt de score vastgelegd op het rekenkundig gemiddelde van beide voorgestelde scores, (indien nodig) naar boven afgerond op een geheel getal.

2 Scoringsvoorschrift

Voor de beoordeling van het schriftelijk werk heeft de Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven (CEVO) het volgende scoringsvoorschrift opgesteld.

2.1 Scoringsregels algemeen

1 De examinerator vermeldt de scores per vraag en per kolom en de totaalscores op een aparte lijst.

2 Bij de scoring van een onderdeel van het schriftelijk werk zijn alleen gehele punten geoorloofd.
Een toegekende score kan nooit lager zijn dan 0.

3 Een volledig juiste beantwoording van een vraag en een volledig juiste vertaling van een kolom levert het aantal punten op dat in het antwoordmodel als maximumscore staat aangegeven.

4 Indien een gegeven antwoord of een vertaling niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord of deze vertaling op grond van aantoonbare vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist gekwalificeerd kan worden, moet het aantal beschikbare punten geheel of gedeeltelijk aan het gegeven antwoord of aan de vertaling worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel.

5 Voor het schriftelijk werk kunnen maximaal 100 scorepunten worden toegekend. De kandidaat krijgt 10 scorepunten vooraf. Van de overige 90 scorepunten worden maximaal 45 punten aan de vertaling toegekend en maximaal 45 punten aan de vragen.

2.2 Scoringsregels voor de vragen

1 Indien in een gegeven antwoord een gevraagde toelichting of motivering ontbreekt, dan wel foutief is, kunnen geen punten worden toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven.

2 Indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

3 Indien een kandidaat meer antwoorden (in de vorm van voorbeelden, redenen, argumenten e.d.) geeft dan er expliciet gevraagd worden, komen alleen de eerst genoemde antwoorden voor beoordeling in aanmerking.
Indien er slechts één antwoord expliciet gevraagd wordt, wordt dus alleen het eerst gegeven antwoord in de beoordeling betrokken.

2.3 Scoringsregel voor de vertaling

1 De score 0 moet worden toegekend indien in een kolom een zeer ernstige fout is gemaakt; deze score kan niet worden gecompenseerd door de juiste weergave van de rest van het kolom.

Het verdient aanbeveling de scoring van het examenwerk per kolom en per vraag uit te voeren en tijdens de scoringsprocedure de volgorde van de examenwerken enkele keren te wijzigen. Dit om ongewenste beoordelings-effecten tegen te gaan.

2.4 Antwoordmodel voor de vragen

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
1 ☐ συμφορήν τοιήνδε (ἄλλην)	
Maximumscore 2	
2 ☐ ἄρα	
Indien: ὄς	<u>0</u>
Maximumscore 2	
3 ☐ Dat hun vader hun moeder vermoord heeft.	
Indien: Ze is geen natuurlijke dood gestorven, maar vermoord	<u>1</u>
Indien: Om het antwoord op zijn vraag uit te zoeken	<u>0</u>
Maximumscore 2	
4 ☐ ἤλγησε	
Indien: ἄτε ... προσεῖπε	<u>0</u>
Maximumscore 2	
5 ☐ οὔτε, τε en τε	
Maximumscore 2	
6 ☐ Het gedrag / het zwijgen van Lykophron.	
Maximumscore 2	
7 ☐ Het verbod Lykophron te ontvangen.	
Indien: Lykophron het huis uit te jagen / te verbannen	<u>0</u>
Maximumscore 2	
8 ☐ Hun angst voor Periander en het feit dat Lykophron de zoon van Periander is / ontzag voor Perianders zoon.	
Maximumscore 2	
9 ☐ De mensen mogen niet met Lykophron praten.	
Maximumscore 2	
10 ☐ Het verbod om met Lykophron te praten is een goede straf voor zijn weigering met zijn vader te praten.	
Indien: Periander is bang dat Lykophron de mensen de waarheid zal vertellen over de dood van zijn moeder	<u>0</u>

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
11 ☐ (ὄσῳ) φθονέεσθαι κρέσσον ἐστὶ ἢ οἰκτίρεσθαι	
Maximumscore 2	
12 ☐ Het motief van Periander, want Herodotos gebruikt het subjectieve / subjectief causale ὡς.	
Indien: Het motief van Herodotos, want Herodotos gebruikt het subjectieve / subjectief causale ὡς	<u>0</u>
Indien: Het motief van Periander, want Herodotos gebruikt οἱ, waarmee Periander wordt bedoeld	<u>0</u>
Indien een motivering ontbreekt, geen punten toekennen.	
Maximumscore 2	
13 ☐ Het (laten) ontmannen van een aantal jonge bewoners van Kerkyra.	
Maximumscore 2	
14 ☐ De bewoners van Kerkyra hadden Lykophron gedood.	
Maximumscore 2	
15 ☐ Het was lang geleden gebeurd.	<u>1</u>
. De gebeurtenissen hadden plaats gevonden tijdens de τυραννίς van Periander, die door de bewoners van Korinthe als drukkend was ervaren.	<u>1</u>
Maximumscore 2	
16 ☐ De (voortdurende) tweedracht tussen Korinthe en Kerkyra.	
Maximumscore 2	
17 ☐ Te verhinderen dat in Athene de τυραννίς wordt hersteld.	
Indien: Te verhinderen dat Sparta overal „tyrannieën” instelt	<u>1</u>
Maximumscore 2	
18 ☐ De moord op / de dood van Lykophron.	
Indien: De verbanning van / ruzie met Lykophron	<u>0</u>
Maximumscore 5	
19 ☐ Er waren sociale spanningen ontstaan in diverse Griekse steden tussen de verschillende maatschappelijke groeperingen: enerzijds de oude adel, die via de oligarchische regeringsvorm de macht uitoefende, de grond bezat en de rechtspraak beheerste; aan de andere kant niet alleen de kleine boeren, die met schuldproblemen kampten, maar ook rijk geworden kooplieden, die grotere politieke invloed wensten. Uit het midden van de oude adel kwamen personen naar voren die zich opwierpen als verdedigers van de belangen van de boeren en de kooplieden.	
Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 4	
20 ☐ Thoukydides zou die vraag ontkennend beantwoord hebben. Hij had alleen vertrouwen in gegevens uit de eerste hand en wilde zich daarom bewust beperken tot de beschrijving van eigentijdse gebeurtenissen, waarvan hij persoonlijk getuige was geweest.	
Of woorden van overeenkomstige strekking.	

2.5 Antwoordmodel voor de vertaling

Antwoorden	Deel-scores
<i>In verband met de statistische verwerking van de gegevens ten behoeve van de normering sluit de nummering van de kola aan bij die van de vragen.</i>	
Kolon 21	
Maximumscore 2	
Ἄνακομισθέντων δὲ πάντων, Toen allen (stroomopwaarts) (bij hem) waren gebracht / alles (bij hem) was gebracht,	
Toen allen / alles teruggebracht waren / was	<u>1</u>
Toen allen zich teruggetrokken hadden	<u>0</u>
Toen allen / alles gered / opgeborgen waren / was	<u>0</u>
Kolon 22	
Maximumscore 2	
εἰρώτα τὸν Ἀλέξανδρον ὁ Πρωτεύς, vroeg Proteus Alexander / Paris,	
Proteus smeeke Alexander	<u>1</u>
Proteus zei Alexander	<u>0</u>
Proteus vroeg deze / die / de Alexander	<u>1</u>
Proteus werd verliefd op Alexander	<u>0</u>
Kolon 23	
Maximumscore 2	
τίς εἶη καὶ ὁκόθεν πλέοι. wie hij was en vanwaar hij kwam / voer.	
wie hij mocht zijn en vanwaar hij mocht varen	<u>1</u>
wie hij zou (kunnen) zijn en vanwaar hij zou (kunnen) varen	<u>0</u>
en vanwaar meerderen / vol	<u>0</u>
Kolon 24	
Maximumscore 3	
Ὅ δὲ οἱ καὶ τὸ γένος κατέλεξε καὶ τῆς πάτρης εἶπε τὸ οὔνομα Hij (nu) vertelde hem (en) zijn afkomst en noemde / zei de naam van zijn vaderland	
Hij (nu) vertelde zijn afkomst	<u>2</u>
Hij (nu) vertelde het en zijn afkomst en noemde / zei	<u>1</u>
Hij (nu) vertelde (en) zijn afkomst en noemde de naam van zijn vader	<u>2</u>
Kolon 25	
Maximumscore 2	
καὶ δὴ καὶ τὸν πλόον ἀπηγήσατο, ὁκόθεν πλέοι. en vertelde met name / in het bijzonder zijn tocht / reis / zeereis, vanwaar hij kwam / voer.	
gesteld ook vertelde hij zijn reis	<u>0</u>
hij leidde de tocht	<u>0</u>

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 26	
Maximumscore 2	
Μετὰ δὲ ὁ Πρωτεύς εἰρώτα αὐτόν, Daarna vroeg Proteus hem,	
Na hem vroeg Proteus	<u>0</u>
Na Proteus vroeg hij	<u>0</u>
Daarna zei / vertelde Proteus hem	<u>0</u>
Kolon 27	
Maximumscore 2	
ὁκόθεν τὴν Ἑλένην λάβοι· vanwaar hij Helena had (mee)genomen;	
vanwaar ook maar hij Helena had (mee)genomen	<u>1</u>
waarom hij Helena had (mee)genomen	<u>1</u>
vanwaar hij Helena zou kunnen meenemen	<u>0</u>
Kolon 28	
Maximumscore 3	
πλανωμένου δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ λόγῳ (En) toen Alexander eromheen draaide (in zijn verhaal)	
(En) toen Alexander afdwaalde / uitweidde (in zijn verhaal)	<u>1</u>
(En) toen Alexander eromheen draaide volgens het verhaal	<u>0</u>
(En) terwijl Alexander rondzwierf in / volgens het verhaal	<u>0</u>
Kolon 29	
Maximumscore 2	
καὶ οὐ λέγοντος τὴν ἀληθείην, en niet de waarheid sprak,	
en niemand de waarheid sprak	<u>0</u>
Kolon 30	
Maximumscore 3	
ἤλεγχον οἱ γενόμενοι ἰκέται, toonden zij die smekeling(en) (geworden) waren, de schuld van hem aan,	
toonden zij, nadat zij smekeling(en) geworden waren, de schuld van hem aan	<u>2</u>
toonden zij die als smekeling(en) gekomen / geboren waren, de schuld van hem aan	<u>0</u>
toonden de smekelingen die geworden / geboren waren, de schuld van hem aan	<u>0</u>
zijn zonen kwamen en toonden de schuld van hem aan	<u>0</u>
Kolon 31	
Maximumscore 3	
ἐξηγεύμενοι πάντα λόγον τοῦ ἀδικήματος. terwijl zij het hele verhaal van het onrecht vertelden / en zij vertelden het hele verhaal van het onrecht.	
die / terwijl zij naar buiten geleid werden	<u>0</u>
die / terwijl zij vóorgingen / de leiding hadden volgens het verhaal van het onrecht	<u>0</u>
die / terwijl zij volgens het verhaal de leiding hadden van het onrecht	<u>0</u>
terwijl zij alles / ieder van het onrecht vertelden	<u>1</u>

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 32	
Maximumscore 3	
Τέλος δὲ δὴ σφι λόγον τόνδε ἐκφαίνει ὁ Πρωτεύς, λέγων ὅτι (En) tenslotte (nu) deed Proteus hun deze / de volgende uitspraak / zei Proteus hun dit / het volgende, zeggende (dat / :)	
Proteus toonde als einde hun dit / het volgende verhaal, zeggende (dat / :)	<u>0</u>
het einde van het / hun / dit verhaal toonde Proteus, zeggende (dat / :)	<u>0</u>
Kolon 33	
Maximumscore 4	
„ Ἐγὼ εἰ μὴ περὶ πολλοῦ ἡγεύμην μηδένα ξείνων κτείνειν, Als ik er niet veel waarde aan zou hechten / hechtte niemand van (de / mijn) vreemdelingen / gasten te doden, / dat niemand van mijn gasten gedood werd / omkwam,	
O mocht ik er niet veel waarde aan hechten iemand van mijn gasten te doden	<u>2</u>
O mocht ik er niet veel waarde aan hechten niemand van mijn gasten te doden	<u>0</u>
Ik hechtte er niet veel waarde aan iemand / niemand van mijn gasten te doden	<u>0</u>
Als ik er niet veel waarde aan hechtte iemand van mijn gasten te doden	<u>0</u>
Als ik er niet aan hechtte niemand te doden in het gastenverblijf / als gastvriend behandelend / balling zijnde	<u>0</u>
Kolon 34	
Maximumscore 4	
ὅσοι ὑπ' ἀνέμων ἤδη ἀπολαμφθέντες ἦλθον ἐς χώραν τὴν ἐμήν, (allen) die / zovelen als eens uit de koers geslagen door (de) wind(en) naar / in mijn land kwamen / gekomen zijn,	
(allen) die naar mijn land komen (tijd)	<u>3</u>
hoevelen / zovelen kwamen er naar mijn land	<u>2</u>
zoveel als ik eens uit de koers geslagen door de winden naar mijn land kwam	<u>0</u>
(allen) die naar mijn land kwamen, nadat de winden uit de koers geslagen waren	<u>1</u>
Kolon 35	
Maximumscore 3	
ἐγὼ ἄν σε ὑπὲρ τοῦ Ἑλλήνος ἐτεισάμην, zou ik u straffen / strafte ik u ter wille van / wegens / namens de Griek,	
ik zal u wel kunnen straffen	<u>0</u>
ik strekte u uit / ik bond u vast	<u>0</u>
namens Griekenland	<u>2</u>
ik zou u wreken	<u>0</u>
ik zou u boete betalen	<u>0</u>
Kolon 36	
Maximumscore 3	
ὅς, ὃ κακίστε ἀνδρῶν, (kolon 37) ἔργον ἀνοσιώτατον ἐργάσαο. (gij) die / omdat gij, (o) slechtste der mannen / mensen, (kolon 37) een zeer goddeloze daad hebt verricht.	
o zeer slechte man	<u>2</u>
gij die een goddeloze daad hebt verricht	<u>2</u>
(de Griek) die een zeer goddeloze daad heeft verricht	<u>0</u>
gij die op zeer goddeloze wijze een werk hebt verricht	<u>2</u>
gij die een zeer goddeloze daad verdiend / afgeweerd hebt	<u>0</u>

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 37	
Maximumscore 2	
ξεινίων τυχών	
na een gastvrij onthaal te hebben gekregen	
een gastvrij onthaal van het lot	<u>0</u>
het lot van een gastvrij onthaal	<u>0</u>
gast(heer) zijnde (het) getroffen hebbend	<u>0</u>
na de gasten / vreemdelingen aangetroffen te hebben	<u>0</u>
met / van een vreemd lot	<u>0</u>

Einde